

18. Голосніченко І.П. Попередження корисливих проступків засобами адміністративного права. Київ : Вища школа, 1991. 208 с.

19. Князька Л.А. Адміністративно-правове регулювання в галузі соціального захисту населення : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ, 2010. 215 арк.

УДК 342.9

ПЕРЕДУМОВИ ПОБУДОВИ НОВОЇ МОДЕЛІ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ У СФЕРІ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН У ВИМІРІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ СУДОЧИНСТВА

Тильчик В'ячеслав В'ячеславович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного
права і процесу та митної безпеки
(Університет державної фіскальної
служби України, м. Ірпінь,
Київська область, Україна)

У статті аналізуються передумови формування моделі вирішення спорів у сфері публічно-правових відносин з урахуванням рекомендацій Ради Європи, інших європейських інституцій. Акцентується увага на останніх змінах до Кодексу адміністративного судочинства України в частині приведення його норм до вимог, що ставляться до України задля виконання взятих на себе зобов'язань у вимірі реформування правової системи, зокрема сфери юстиції. Теоретико-методологічна особливість такої проблематики полягає у тому, що правові стандарти будь-якої сфери не можуть розглядатися відірвано від розвитку усєї правової системи, усіх її галузевих та інституційних елементів. Логіка дослідження формується таким чином, що, оскільки впровадження міжнародно-правових стандартів тісно пов'язане з особливостями національного права, зокрема коли йдеться про стандарти адміністративного судочинства, постає необхідність дослідження загалом сфери публічно-правових відносин, у якій виникають спори. Необачно формувати нову модель вирішення спорів у сфері публічно-правових відносин засобами адміністративного судочинства в Україні, ґрунтуючись лише на особливостях унормування організації системи адміністративної юстиції в окремих розвинених країнах світу шляхом «сліпого» перенесення у вітчизняне правове поле. Окремо вказується на ролі компаративістських досліджень, оскільки порівняльне правознавство у сфері сучасного адміністративного права займає центральне місце у формуванні національної правової системи, дає змогу уникнути багатьох помилок у процесі прийняття управлінських і політичних рішень. Важливо розуміти складність такого процесу, коли йдеться про впровадження міжнародних стандартів, оскільки часто тлумачення окремих положень міжнародних актів здійснюється спрощено чи поверхнево. Використання аналогій у ньому призводить до розуміння певних категорій як таких, що відповідають формі, а не змісту заявлених вимог, представлених у тому чи іншому стандарті. Відповідно це впливає на правореалізаційні процеси.

Ключові слова: спори у сфері публічно-правових відносин, адміністративне судочинство, міжнародні стандарти, стандарти судочинства, публічно-правові відносини, публічна адміністрація.

**PREREQUISITES FOR BUILDING A NEW MODEL FOR RESOLVING DISPUTES
IN THE FIELD OF PUBLIC RELATIONS IN THE DIMENSION
OF INTERNATIONAL STANDARDS OF JUSTICE**

Tylchyk Viacheslav Viacheslavovych,
Candidate of Juridical Sciences,
Associate Professor,
Senior Lecturer at Department
of Administrative Law and Procedure
and Customs Security
(National University
of State Fiscal Service of Ukraine,
Irpın, Kyiv region, Ukraine)

The article analyzes the preconditions for the formation of a model for resolving disputes in the field of public-legal relations taking into account the recommendations of the Council of Europe and other European institutions. The article focuses on the latest changes to the Code of Administrative Justice of Ukraine in relation to bringing its norms to the requirements that apply to Ukraine in order to fulfill its obligations in terms of reforming the legal system, including the sphere of justice. The theoretical and methodological peculiarity of such a problem lies in the fact that the legal standards of any sphere cannot be considered separated from the development of the whole legal system, all its sectoral and institutional elements. The logic of the study is formed in such a way that, since the introduction of international legal standards is closely linked to the peculiarities of national law, in particular when it comes to standards of administrative legal proceedings, there is a need to study the general sphere of public-legal relations in which disputes arise. It is indecent to form a new model for resolving disputes in the field of public-legal relations through means of administrative legal proceedings in Ukraine, based only on the peculiarities of the regulation of the organization of the system of administrative justice in certain developed countries of the world by means of a "blind" transfer to the domestic legal field. Separately, the role of comparative studies is pointed out, since comparative law in the field of modern administrative law is central to the formation of the national legal system, it helps to avoid many mistakes in the process of making managerial and political decisions. At the same time, it is important to understand the complexity of such a process when it comes to the implementation of international standards, because often the interpretation of certain provisions of international acts is simplified or superficial. The use of analogies in it leads to an understanding of certain categories as corresponding to the form, and not to the content of the claimed claims presented in a particular standard. Accordingly, this affects the right-of-implementation processes.

Key words: disputes in the field of public-legal relations, administrative justice, international standards, standards of legal proceedings, public-legal relations, public administration.

Актуальність і своєчасність проблематики. Запровадження міжнародних правових стандартів до правової системи України вимагає доктринального тлумачення та визначення основних теоретико-методологічних напрямів дослідження, адже правові стандарти впливають на сучасну правову доктрину, а отже, і на практику функціонування всіх державно-правових інститутів. Як наголошує професор Є.Б. Кубко, теоретико-методологічна особливість такої проблематики полягає у тому, що правові стандарти будь-якої сфери не можуть розглядатися відірвано від розвитку усієї правової системи, усіх її галузевих та інституційних елементів. Учений виходить із того, що міжнародно-правові стандарти існують у певній системі правотворення,

правозастосування і праворозуміння, доктринальною основою є положення, що міжнародно-правові стандарти пов'язані з особливостями міжнародного правового співробітництва, а також із розвитком міжнародної правової думки та, як наслідок, з орієнтацією правозастосовної діяльності [1, с. 241]. Оскільки впровадження міжнародно-правових стандартів тісно пов'язане з особливостями національного права, зокрема коли йдеться про стандарти адміністративного судочинства, маємо констатувати необхідність дослідження загалом сфери публічно-правових відносин, у якій виникають спори. Необачно було б формувати нову модель вирішення спорів у сфері публічно-правових відносин засобами адміністративного судочинства в Україні, ґрунтуючись лише на особливостях унормування організації системи адміністративної юстиції в окремих розвинених країнах світу.

З цього приводу Я.М. Романюк слушно зауважив, що Україна тривалий час перебуває у стані реформування судової системи та суміжних правових інститутів, декларуючи реформи приведення сфери судочинства у відповідність із міжнародними, європейськими стандартами. Проте реалізація ініціатив реформування судової системи нерідко відповідала європейським стандартам більше за формою, ніж за змістом, здійснювалася копіюванням певних частин закордонних моделей без урахування особливостей національної правової та судової систем [2, с. 10].

Огляд останніх досліджень і публікацій. Питаннями ефективності організації та здійснення правосуддя в Україні з урахуванням вимог міжнародних, зокрема європейських, стандартів останнім часом займалися: В.М. Бевзенко, Є.В. Кубко, Д.В. Луценко, О.П. Рябченко, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, С.В. Ківалов, Я.М. Романюк та ін. Однак нині констатується декларативний характер проведених реформ. Проблема формування нової моделі вирішення спорів у сфері публічно-правових відносин у вимірі міжнародних стандартів судочинства визнана першочерговим державним завданням на шляху України до європейського співтовариства й укріплення верховенства права.

Виклад основного матеріалу. Конституційною основою для імплементації до законодавства України міжнародно-правових актів слугує положення ч. 1 ст. 9 Конституції України, що вказує на поповнення вітчизняного законодавства міжнародними договорами у разі надання їм обов'язковості Верховною Радою України [3]. Передусім варто приєднатися до думки О.В. Скрипнюка, який вказує на те, що права і свободи, які містяться у Європейській конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, – це мінімальні європейські стандарти у сфері прав людини [4] зокрема функціонування окремої судової адміністративної юрисдикції передбачене Першим протоколом і протоколами 2, 4, 7, 11 Конвенції [5]. Це можна відзначити серед здобутків формування вітчизняної судової системи, до якої включено адміністративні суди, діяльність котрих визнається достатньо ефективною.

Знаковою подією наближення моделі вітчизняного адміністративного судочинства до європейських стандартів стало прийняття нової редакції Кодексу адміністративного судочинства України [6]. Основними новелами КАС України є визначення поняття «спір у сфері публічно-правових відносин» крізь призму змішаного суб'єктно-предметного підходу та інших критеріїв щодо його ідентифікації (ст. 4). Використання цього поняття та конкретизація його у положеннях КАС України зумовлені формуванням єдиного «судового процесу» (ст. 4) [7]. Загалом оновлено близько 80% цього кодексу шляхом уточнення чи розширення окремих його статей. Однак оновлення адміністративного процесуального законодавства – це лише перший крок до «сповідування європейських цінностей», оскільки, як зазначає В.К. Колпаков, відносини покладання на публічну адміністрацію відповідальності є похідними від відносин

оскарження її дій, що може здійснюватися, зокрема, у порядку позовного провадження до адміністративного суду [8, с. 33].

Похідний характер відносин адміністративного судочинства опосередковує необхідність приведення адміністративної діяльності органів публічної адміністрації до європейських стандартів. У зв'язку з цим прийнята Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 р., схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474-р. Декларується, що вказана Стратегія розроблена згідно з європейськими стандартами належного адміністрування з питань трансформації системи органів державного управління, відповідно напрямками реформування є: по-перше, підзвітність органів державного управління, що має забезпечити можливість судового перегляду їх рішень, по-друге, надання адміністративних послуг (їх стандарти надання та гарантії щодо адміністративних процедур), професійного інституту державної служби в Україні тощо. Однак вказаний напрям реформування системи державного управління, як вказується у Стратегії [9], не стосується реформування адміністративного судочинства, оскільки остання інституція є частиною реформи судочинства, судоустрою та суміжних правових інститутів, схваленої відповідною стратегією. Запровадження стандарту загальної адміністративної процедури з базовими гарантіями передбачає забезпечення принципів законності, встановлення істинних фактів, права бути почутим, права на ефективний захист прав, на одержання письмового рішення із зазначенням підстав його прийняття тощо. Варто розуміти, що досягти намічених цілей можливо лише у разі прийняття титульного закону щодо адміністративних процедур, який визначив би принципи, форми, методи тощо адміністративної діяльності. Поки про ефективність упорядкування такої діяльності йдеться лише у ст. 2 КАС України, яка визначає завдання й основні засади адміністративного судочинства у формі вирішення спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного (курсив - В. Т.) захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб [7]. Відповідно, загрозою автономному реформуванню та впровадженню міжнародних стандартів може стати (як вже це, власне, і сталося) розширення меж предмету адміністративного права, зважаючи на неоднорідність його відносин, захист прав, свобод та інтересів засобами адміністративного судочинства.

І тут варто вказати на важливості компаративістських досліджень, оскільки порівняльне правознавство у сфері сучасного адміністративного права відіграє важливу роль у формуванні національної правової системи, дає змогу уникнути багатьох помилок у процесі прийняття управлінських і політичних рішень. Важливо розуміти складність такого процесу, коли йдеться про впровадження міжнародних стандартів, оскільки часто тлумачення окремих положень міжнародних актів здійснюється спрощено чи поверхнево. Використання аналогій у ньому призводить до розуміння певних категорій як таких, що відповідають формі, а не змісту заявлених вимог, представлених у тому чи іншому стандарті. Це впливає на правореалізаційні процеси.

Ебергарт Шмідт-Ассманн застерігає щодо тлумачення відповідно до чинного права Європейських співтовариств, особливо директив ЄС, яке вже є визнаним. Воно повинне охоплювати все національне законодавство, а не лише закони, спеціально ухвалені з метою впровадження певної директиви, а також має бути обов'язковим не лише для суддів, а й для органів публічної адміністрації держав-членів. Все це має сенс до політики інтеграції. Проте й тут не можна не помітити деяких процесів, що викликають застереження. Ці застереження пов'язані з тим, що у конституційному європейському праві часто використовують дуже широкі й у цьому сенсі невизначені поняття. Натомість зв'язаність правом у будь-якому разі передбачає певний ступінь обґрунтованості. Не можна ігнорувати загрози того, що невизначені положення директив

будуть перенесені до норм національного законодавства та спричинять формування дискреційних повноважень суб'єктів правозастосування [10]. Як приклад, розповсюдженим недоліком, як зазначає Є.Б. Кубко, виступає «підгонка» міжнародного досвіду під чинне національне законодавство [1, с. 245-246]. За таких умов відбувається фактична підміна понять. З цього приводу існують приклади рекомендацій недоцільності використання тих чи інших понять і категорій у вітчизняній правовій системі. Так, Д.В. Лученко, дослідивши передумови запровадження окремих положень міжнародних нормативно-правових актів у частині оскарження, вказує на недоцільність використання в КАС України терміна «публічна адміністрація», оскільки він не відображає поняття, що позначається цим терміном, і є буквальним перекладом англійського й аналогічного французького терміна «public administration» [11, с. 369]. Варто підтримати наведену позицію, оскільки КАС України містить більш вдалий термін «суб'єкт, що здійснює публічно-владні управлінські функції».

Загалом, ґрунтуючи формування нової моделі вирішення адміністративними судами спорів у сфері публічно-правових відносин є реалізація чіткого і неухильного дотримання принципу верховенства права. На цьому наголошує В.К. Колпаков [12, с. 17-18], котрий, виходячи з аналізу моніторингу адміністративного судочинства, зазначає, що стандартами втілення такого принципу у практичну площину є можливість доступу до суду кожної особи в разі виникнення конфлікту з адміністративних правовідносин; незалежність судової системи та самостійність адміністративного правосуддя; наявність систем спеціалізованих судів або спеціальних судових підрозділів, які здійснюють адміністративне судочинство; незалежність і неупередженість суду, створеного на підставі закону; ефективне відправлення правосуддя; наявність нормативно зафіксованого особливого порядку вирішення адміністративно-правових конфліктів; дотримання судовими інстанціями при розгляді справ балансу між законними інтересами всіх сторін, що забезпечує не лише невідкладний розгляд скарги, але й ефективну та дієву роботу державної адміністрації; право на відкритий судовий розгляд (зокрема публічне проголошення рішення); ефективність судового контролю за актами та діями чи бездіяльністю адміністрації; забезпечення кожній із зацікавлених сторін права отримати копію судового рішення у їх справі, можливість ознайомитися з судовим рішенням, щодо якого його учасники мають законний інтерес, і забезпечення доступності судового рішення, яке містить не тільки певні усталені формули для громадськості у вигляді публікації чи в електронній формі; дієвість рішення суду на підставі правової певності (якщо судом остаточно вирішено конфлікт, це рішення не може піддаватися сумніву); ефективність судового контролю за актами та діями (чи бездіяльністю) органів публічної влади; розумні строки [13].

Вказані стандарти частково впроваджені у положення КАС України. Так, основними новелами є: запровадження типових і зразкових справ [7], що має сприяти оперативності й ефективності їх вирішення, а відтак і дотриманню принципу правової визначеності, забезпеченню єдності правозастосовної практики та мінімізації навантаження суддів. Однак розвиток вказаних положень може слугувати поштовхом для формування т. зв. «прецедентного права», до якого вітчизняна правова система ще не готова.

Окремо варто акцентувати увагу на впровадженні системи «Електронного суду», що реалізовуватиме цілу низку положень із запровадження міжнародних стандартів. Так, п. 15 розділу VII «Перехідні положення» КАС України позовні заяви, скарги та інші процесуальні документи не повинні більше реєструватися в автоматизованій системі документообігу. Однак суддями та загалом розробниками Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи констатується мінімальна готовність до використання такої платформи. Вказане ілюструється низкою звернень Вінницького

апеляційного суду, Вінницького окружного адміністративного суду тощо, із зауваженнями та пропозиціями до «Проекту положень про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему» [14].

Наступною новелою, котру варто проаналізувати, є внесення змін до КАС України та встановлення спрощеного провадження, яке відповідно до ч. 2 ст. 12 КАС України призначене для розгляду справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення. Особливостями такого провадження є скорочення строків, що мало б слугувати, знову ж таки, на користь оперативності діяльності суду. Однак формулювання наведеної вище статті КАС України у спосіб «певної невизначеності» суттєво розширює дискрецію суду, оскільки використання в нормах положень на зразок «справи незначної складності», «інші справи», «справи, для яких є пріоритетним швидке вирішення» дає можливість вибору провадження розгляду тієї чи іншої справи, а відтак маніпулювання. До прикладу, ризиками варто визнати можливість суду відмовити у задоволенні клопотання сторони про розгляд справи за його присутності. Огляд практики прийняття судових рішень адміністративними судами дозволяє констатувати, що судді дотримуються позиції щодо розгляду справи без виклику сторін, навіть коли учасники спорів виявили бажання (подали клопотання про участь) взяти участь у розгляді справи. Без виклику сторін розглядаються справи, які не завжди можна вважати малозначними, зокрема справи у спорах у сфері податково-правових публічних відносин, державної реєстрації, у спорах щодо оскарження адміністративних актів (актів індивідуальної дії), виданих органами місцевого самоврядування, тощо. Вказані проблеми правореалізації стають на шляху утвердження одного з найважливіших принципів судочинства – права на судовий захист, публічність і відкритість адміністративного судового процесу.

Варто додати, що поряд із новелами залишилися окремі положення, що використовувалися раніше. Прикладом може слугувати положення ст. 283 КАС України, у якій досі при визначенні виду провадження (скороченого чи загальнопозовного) використано категорію «спір про право». Зокрема, ч. 4 ст. 283 КАС України передбачено, що суд ухвалою відмовляє у відкритті провадження за заявою, коли заявлено вимогу, не передбачену ч. 1 цієї статті, та коли із поданих до суду матеріалів вбачається «спір про право». Відтак на підставі ч. 5 ст. 283 КАС України заявник може звернутися з тими ж вимогами до суду у загальному порядку. Однак обставини, коли спір про право відсутній, зі змісту положень ст. 283 КАС України встановити неможливо. До того ж, практика розгляду такої категорії справ у вказаний спосіб призводить здебільшого до повторного звернення з вимогами у порядку загального позовного провадження.

Наступним кроком до формування нової моделі вирішення спорів у сфері публічно-правових відносин є реалізація рекомендацій Ради Європи з приводу запровадження альтернативних способів вирішення спорів. Серед наведених способів, зокрема ст. 1 Типового закону Комісії ООН з міжнародного торгового права (ЮНСІТРАЛ) 2002 р. щодо міжнародних комерційних погоджувальних процедур, визнається медіація. Відразу варто вказати, що вказаний спосіб вирішення спорів декларується як позасудовий (курсив – В. Т.). Однак Проектом Закону сфера його дії розповсюджується, зокрема, й на адміністративні провадження [15]. Незрозумілим видається перелік таких проваджень, оскільки нормативно визначені лише окремі з них, зокрема провадження у справах про адміністративні правопорушення (КУпАП) та провадження в адміністративних судах (КАС України), щодо яких сумнівним є запровадження особливого (позасудового) альтернативного провадження.

Проблеми запровадження медіації, зокрема в судовий адміністративний процес, нині широко обговорюються в наукових колах і на практиці. І тут вкотре варто

констатувати формальність виконання рекомендацій Ради Європи, оскільки ст. 190 КАС України вже передбачено можливість примирення сторін. Недоліком можна вважати нормативну невизначеність процедур примирення, контролю суду за примиренням, визначення обставин, які порушують права чи охоронювані законом інтереси третіх осіб, відсутність стадії оцінки умов для примирення та відповідності їх закону чи компетенції суб'єкта владних повноважень, строки примирення (ч. 2 ст. 190 визначено строки примирення як «час, необхідний для примирення»), підстави й умови розірвання письмової згоди на примирення сторін тощо. Незрозумілим видається положення ч. 2 ст. 190, за яким «суд зупиняє провадження у справі на час, необхідний їм для примирення», та ч. 5 цієї ж статті – «затверджуючи умови примирення сторін, суд цією самою ухвалою одночасно закриває провадження у справі». Ч. 6 ст. 190 КАС України визначається виключний перелік підстав винесення ухвали про відмову у затвердженні умов примирення та продовження судового розгляду, однак огляд таких підстав (умов) дає можливість стверджувати про необхідність їх доповнення. Окремо слід наголосити, що в КАС України [7] не передбачено процесуального статусу учасників спору при застосуванні процедури медіації. За таких обставин варто більш ґрунтовно дослідити правовий статус судді адміністративного суду з позиції можливості реалізації повноважень на стадії примирення, з урахуванням забезпечення реалізації ним функції правосуддя. Одним із застережень, що є обґрунтуванням зваженого підходу до впровадження медіації в судовий адміністративний процес, є питання про можливість відправлення правосуддя поза судовим провадженням, оскільки «нова форма» вирішення спорів у сфері публічно-правових відносин є альтернативною засобом адміністративного судочинства. Відзначаючи перспективність окреслених змін, зауважимо, що тільки подальші дослідження вирішення спорів у сфері публічно-правових відносин засобами адміністративного судочинства за умови дотримання системного методу їх здійснення здатні забезпечити підвищення ефективності діяльності уповноважених суб'єктів у вказаному напрямку.

Список використаних джерел:

1. Кубко Є.Б. Проблеми запровадження міжнародно-правових стандартів адміністративної діяльності й адміністративного судочинства. *Публічно-правова доктрина України*. Т. 2. Харків : Право, 2013. С. 241-268.
2. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства, Київ, 2015. 708 с.
3. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
4. Скрипнюк О.В. Права і свободи людини та громадянина: міжнародні стандарти, національна практика та проблеми їх конституційної модернізації в Україні. *Проблеми законності*. 2014. Вип. 125. 2014. С. 56-63.
5. Про ратифікацію Конвенції захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., Першого протоколу та протоколами 2, 4, 7 та 11 Конвенції: Закон України від 17 липня 1997 р. № 475/97 ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 40. Ст. 263.
6. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів : Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 48. Ст. 436.
7. Кодекс адміністративного судочинства України. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35-36. № 37. Ст. 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
8. Колпаков В.К. Адміністративне судочинство: співвідношення з адміністративним процесом і предметом адміністративного права. *Право України*. 2018. № 2. С. 26-38.

9. Деякі питання реформування державного управління України : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 травня 2016 р. № 474-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/474-2016-%D1%80>.

10. Ебергард Шмідт-Ассманн. Загальне адміністративне право як ідея врегулювання: основні засади та завдання систематики права / відп. ред. О. Сироїд. Київ : «К.І.С.», 2009. 552 с.

11. Лученко Д.В. Інститут оскарження в адміністративному праві : дис. ... док. юрид. наук : 12.00.07 / Національний юридичний університет ім. Я. Мудрого. Харків, 2017.

12. Колпаков В.К. Європейські стандарти адміністративного права. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 3 (9). С. 5-18. URL: file:///C:/Users/1/Downloads/Kolpakov_2014-3__jubilee.pdf.

13. Руководство по мониторингу административного правосудия / Академия им. Фольке Бернадота и Бюро ОБСЕ по демократическим институтам и правам человека (БДИПЧ). Варшава, 2013. 110 с.

14. ЄСІТС: чи готовий український суд стати електронним. Судебно-юридическа газета. URL: <https://sud.ua/ru/news/publication/135885-yesits-chi-gotoviy-ukrayinskiy-sud-stati-elektronnim>.

15. Про медіацію : Проект Закону України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=3665&skl=9.

УДК 347.336.22(477)

ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Франкевич Петро,

аспірант

(Львівський університет бізнесу і права,
м. Львів, Україна)

У статті на основі аналізу норм чинного законодавства досліджено правові засади адміністрування податків в умовах децентралізації в Україні. Наголошено, що правові засади адміністрування податків в умовах децентралізації – це розгалужена система окремих положень нормативно-правових актів, які належать до механізму правового регулювання як податково-бюджетної сфери, так і сфери функціонування органів місцевого самоврядування; становлять горизонтальну структуру, побудовану за принципом ієрархії, тобто регламентація вказаного інституту здійснюється «зверху до низу», від положень актів, які мають найвищу юридичну силу, до найменш значимих. Наголошено, що одним із головних напрямів реформування є децентралізація влади, яка передбачає внесення змін до Конституції України, а також запровадження нової регіональної політики, направленої на розширення функцій і повноважень органів місцевого самоврядування. Визначено, що положеннями Бюджетного кодексу України регулюються відносини, які виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за дотриманням бюджетного законодавства, та питання відповідальності за порушення бюджетного законодавства, а також визначаються правові засади утворення і погашення державного і місцевого боргу. З'ясовано, що Податковий кодекс України регулює відносини, які виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає